

NIEUWSBRIEF

DE NIEUWSBRIEF VAN HET
ZEEUWS ARCHIEF VERSCHIJNT
VIER MAAL PER JAAR.

BIJLAGE BIJ DE NIEUWSBRIEF
STICHTING REGIONALE
GESCHIEDBEOEFENING
ZEEELAND 60, MAART 2001

ISIS is voor iedereen Zeeuwse huwelijksakten via internet

De afgelopen drie maanden was er heel veel belangstelling voor ISIS: de genealogische database van het Zeeuws Archief met meer dan een miljoen naamsvermeldingen. De database draaide onder een zogenaamde proefopstelling. We wilden namelijk weten hoe het programma zou werken en hoe de reacties van het publiek zouden zijn.

Vanaf het moment dat de database beschikbaar is (28 december 2001) raadplegen dagelijks tussen de 400 à 600 mensen genealogische gegevens van het Zeeuws Archief. Daarmee is het aantal bezoeken aan de website van het Zeeuws Archief verdubbeld ten opzichte van de laatste maanden van vorig jaar. In januari bijvoorbeeld werd de website, inclusief ISIS, 17.615 keer bezocht. We

ontvingen veel positieve reacties. Mensen waardeerden het als ze thuis genealogische informatie kunnen raadplegen zonder een lange reis naar Middelburg te moeten maken.

De testfase is nu afgesloten en aan het eind van de maand maart zullen nieuwe gegevens aan de database worden toegevoegd. Dit betekent dat u nog meer gegevens zult kunnen vinden. Groot nieuws hierbij is dat dan alle huwelijksakten van de Burgerlijke Stand over de periode 1811-1922 (Zeeuws-Vlaanderen al vanaf 22 september 1796) via internet te raadplegen zijn. In vijf jaar tijd heeft een groep vrijwilligers meer dan 165.000 huwelijksakten ingevoerd. Eind maart zal het ook mogelijk zijn om via ISIS kopieën van akten te bestellen.

ISIS

Details

Johannes Klaasse

Brudegom Huwelijksakte op vrijdag 8 mei 1863 Biggkerke

Aktenummer/Number of deed: 2
 Akte datum/Date of deed: 05-1863
 Brudegom/Brigroom: Johannes Klaasse
 Beroep/Occupation: Landbouwer
 Leeftijd/Age: 23 jaar/years old
 Geboorteplaats/Birthplace: Biggkerke
 Bruid/Bride: Kornelia Moens
 Beroep/Occupation: Particuliere
 Leeftijd/Age: 19 jaar/years old
 Geboorteplaats/Place of birth: Biggkerke
 Vader brudegom/Father brigroom: Pieter Klaasse
 Beroep/Occupation: Landman
 Moeder brudegom/Mother brigroom: Suzanna Adriaanse
 Beroep/Occupation: Landvrouw
 Vader bruid/Father bride: Aarnoud Moens
 Beroep/Occupation: Landman
 Moeder bruid/Mother bride: Elizabeth Houterman
 Beroep/Occupation: Landvrouw

DE AGENT
 HET
 L
 HOUTERMAN

Zeeuws Archief
Hofplein 16
Postbus 70,
4330 AB Middelburg

T (0118) 67.88.00
 F (0118) 62.80.94
 E info@zeeuwsarchief.nl
 I www.zeeuwsarchief.nl

Reguliere openingstijden:
Dinsdag tot en met zaterdag
van 9.00 tot 17.00 uur.

In de maanden juli en augustus is het Zeeuws Archief op zaterdag gesloten.

Alle Zeeuwse huwelijksakten zijn nu via internet te raadplegen. Zo ook de huwelijksakte van Johannes Klaasse en Kornelia Moens. Zij trouwden op 8 mei 1863 te Biggkerke.

Het bewuste paar werd later op foto vastgelegd door de vroegere Koudekerkse huisarts J.J. van der Harst, KZGW, Zelandia Illustrata aanwinsten 1992 nr. 32 foto nr. 76

Vrijwilligers gezocht Help mee aan het project Veere Digitaal

In het kader van het landelijke project "De Woonomgeving", waarbij alle bewaard gebleven originele minuutplannen van het kadaster uit 1832 zullen worden gedigitaliseerd, heeft het Zeeuws Archief een eigen pilotproject ontwikkeld.

Het gaat om "de pilot Veere". Het is hierbij de bedoeling dat het stadje Veere letterlijk helemaal in kaart wordt gebracht, door middel van kadastrale kaarten, een reeds bestaande maquette, afbeeldingen en gegevensbestanden over de bewoners, hun beroepen en hun huizen. Een dwarsdoorsnede van Veere dus. Daarnaast moet er een digitale stadswandeling anno 1832 komen. We streven

ernaar één en ander in het voorjaar van 2003 raadpleegbaar te maken via het internet. Iedereen kan dan nagaan hoe Veere binnen de vesten er zo'n 170 jaar geleden uitzag en wie er woonden. Nu kunnen de archiefmedewerkers dit natuurlijk niet allemaal alleen. Vandaar dan ook dat we de hulp inroepen van enkele enthousiaste vrijwilligers voor met name het invoeren van gegevensbestanden en beeldmateriaal.

Heeft u interesse om aan dit project mee te werken of wenst u nadere informatie bel dan tijdens kantooruren met Peter Sijnke, Peter Blom of Anneke van Waarden-Koets (0118-678000).

De kaai te Veere met de herberg de Campveerse Toren in 1901 en in 1987.

Brazielhout, geitenhuid en vakmanschap De restauratie van een zeventiende-eeuwse Statenband

Op vrijdag 7 december 2001 werd in het Zeeuws Archief een bijzondere zeventiende-eeuwse Statenband gepresenteerd. De registerband is in 2001 gerestaureerd met gelden die door een unieke sponsoractie bijeengebracht zijn. De restauratiecampagne is gestart in het kader van de tentoonstelling "Eerst ghedrukt 250 placcaten. De Middelburgse drukkersfamilie Moulert 1597-1646".

Gedurende deze expositie in het Zeeuws Archief was voor tien gulden een door De Ammoniet te Leiden met de hand gezet en gedrukt PLACCAET TER RESTAURATIE te koop. De opbrengst kwam ten goede aan de restauratie van de kostbare registerband uit het archief van de Staten van Zeeland en hun gecommiteerde Raden (1574 (1578) - 1795 (1799)). Dankzij de grotendeels anonieme

sponsors (kopers van het PLACCAET TER RESTAURATIE) kon de registerband weer in oude luister worden hersteld. De restauratie van de registerband werd eind vorig jaar voltooid. Marijn de Valk heeft uitgebreid onderzoek naar het materiaal en de kleurstof van de band verricht. Daarbij kwam zij tot verrassende conclusies. Tijdens de presentatie van de gerestaureerde band vond ook de opening plaats van een kleine expositie, getiteld "Brazielhout, geitenhuid en vakmanschap. De restauratie van een zeventiende-eeuwse Statenband". Deze expositie gaf een beeld van het verloop van de restauratie en de verrassende ontdekkingen over de rode kleurstof die gebruikt is voor de band.

De sponsoractie was een groot succes. Veel mensen voelen

Kleine expositie "Brazielhout, geitenhuid en vakmanschap. De restauratie van een zeventiende-eeuwse Statenband"

zich betrokken bij het wel en wee van hun cultureel erfgoed en zijn bereid voor het behoud daarvan in de buidel te tasten, zeker wanneer ze als tegenprestatie een mooi aandenken krijgen. Op voorstel van De Ammoniet-drukker Gerard

Post van der Molen onderzoekt het Zeeuws Archief verschillende mogelijkheden om het publiek te betrekken bij de restauratie van kostbare archiefstukken. Heeft u, lezer van de nieuwsbrief, suggesties? Laat het ons weten!

Klankrijke expositie in Zeeuws Archief Er zit muziek in geschiedenis!

Van 25 maart tot en met 22 juni 2002 exposeert het Zeeuws Archief te Middelburg documenten en voorwerpen die getuigen van het opmerkelijke muziekverleden van Zeeland. De tentoonstelling is van maandag tot en met zaterdag van 09.00 tot 17.00 uur te zien in de historische keldergewelven van het Zeeuws Archief aan het Hofplein, die eens deel uitmaakten van het woonhuis van Zeelands bekende muzikkliefhebber mr. Johan Adriaen van de Perre.

Zeeland kende tijden waarin men gedurende grote delen van het jaar in de herberg op vioolmuziek danste en komische "ballets-pantomimes" en openluchtconcerten met vuurwerk bijwoonde. Zangers en zangeressen brachten geestelijke Nederlandstalige oratoria met uitgebreide bezetting ten gehore en namen deel aan belangwekkende provinciale koormanifestaties. Op een van de grootste Nederlandse orgels, het Bätzorgel in de Grote Kerk in Zierikzee, werden memorabele orgelconcerten uitgevoerd.

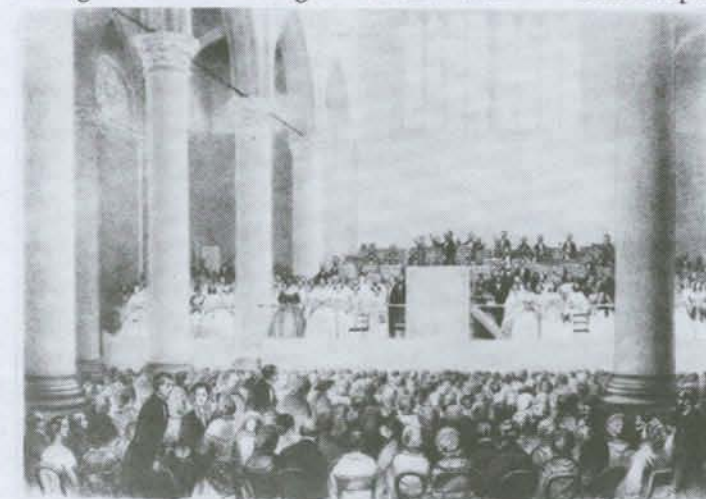
Bij de tentoonstelling in het Zeeuws Archief betreedt de bezoeker een woonvertrek, dé plaats waar sinds mensenheugenis gemusiceerd werd. Instrumenten en muziekliteratuur in huiselijke kring is een onderwerp dat nog nauwelijks werd onderzocht. Bijzonder is een troostdicht voor kinderen dat omstreeks 1850 door een in Zeeland werkzame belastingambtenaar werd geschreven in een vorm die het mogelijk maakte dat het ook kon worden gezongen. Speciaal voor de tentoonstelling "Er zit muziek in geschiedenis!" werd

een melodie gemaakt bij dit ontroerende negentiende-eeuwse gedicht.

Een curieus voorwerp in de tentoonstelling is een stukje lint afkomstig van prinses Louise. Zij bracht in 1786 met haar vader, stadhouderprins Willem V, moeder en broertjes een bezoek aan Zeeland. Te gast bij Daniël Radermacher op zijn buitenplaats Poppenroede speelde het prinsesje op diens klavecimbel en gaf de gastheer ter nagedachtenis een stukje van het lint waarmee haar muziek was samengebonden.

Tijdens de Gouden Eeuw kwam het musiceren in verenigingsverband als liefhebberij in zwang. De opkomst van de militaire muziekkorpsen geschiedde in de Bataafs-Franse Tijd. Een bekend voorbeeld is het Middelburgs Muziekkorps dat omstreeks 1900 onder de bezielende leiding van Jan Morks grote furore maakte. Van hem zijn onder meer te zien zijn dirigeerstokken en zijn in druk verschenen Zeeuws Volkslied. De negentiende en twintigste eeuw brachten de Zeeuwen grootse uitvoeringen in concertzalen en kerken.

Aan de hand van onder meer composities van in het verleden in de provincie werkzame en hoorbare toonkunstenaars, verklankingen van enkele composities, muziekinstrumenten, portretten en archiefstukken, geeft de tentoonstelling een impressie van de actieve en passieve muzikale belangstelling voor de werelden van muziekcolleges van de Zeeuwse steden, privépersonen, organisten en concertbezoekers van de zestiende tot in de eerste helft van de twintigste eeuw. Tien componisten staan centraal in de tentoonstelling in de kelders van het Van de Perrehuis: Ghiselin Danckerts, Johan Snep, Pieter Bustijn, Ernst Christian Graf, Willem Lootens, Christian Friedrich Ruppe, Charles Hofmann, Samuel Samehtini, Gerardus von Brücken Fock en Jan Morks. Zij gaven het muzikale leven van de provincie een eigen klank, die tot op de dag van vandaag in de landelijke muziekhistorie doorklinkt.

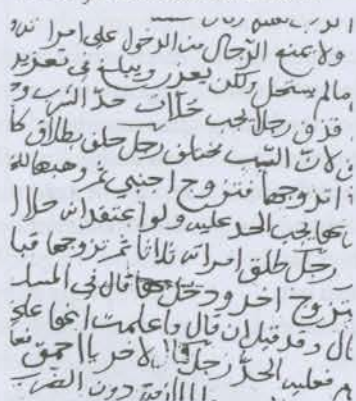

Muziekfeest in Goes,
plaatje uit de Zelandia Illustrata III 315

Uitgelicht

Wat doet een 17e-eeuwse Arabische tekst in het Zeeuws Archief?

In de depots van het Zeeuws Archief bevinden zich duizenden documenten, waarvan de één moeilijker leesbaar is als de andere. In het geval van een moeilijk leesbaar document

لا بد من معرفة رتبته
ولا يمنع الرجال من التحويل على امرائه
ما لم يستحل ولكن يعزرون ويطلبون في تعذيب
قد فر رجلان حبس خلافت حد الشرب و
ن لانت السب بخلاف رجل حلف بطلاق كما
ان تزوجها فتزوج اجنبي ثم ردها لله
بها حبس الحد عليه ولو اجتمعوا حلالا
رجل طلق امراته ثلاثا ثم تزوجها قبا
تزوج اخر وورثها ثلثا في المسك
ال وقد قبل ان قال واعلمت انها على
م فعلية الحد رجل الاخر يا احمق نعم
ال ا a

Verzameling aanwinsten 1955-1990,
inv nr 1983.28

worden diverse medewerkers lastig gevallen met de vraag of zij er 'iets' van kunnen maken. Nu hadden we echt een probleemgeval. Bij de restauratie van een band uit het archief van het Vrije van Sluis uit 1675 kwamen een aantal documenten tevoorschijn in Arabisch schrift. Deze documenten waren gebruikt als versterking van de band. Je vraagt je dan af: hoe komt dat daar terecht? Wat staat er? Diverse collega's boden in dit geval geen uitkomst, maar wel de Middelburger L.O. Schuman, voormalig hoogleraar Arabisch aan de

Universiteit van Amsterdam. De tekst is waarschijnlijk afkomstig uit een rechtsboek en handelt over het opnieuw in het huwelijk treden met een vrouw die men eerder verstoeten heeft. Zo komen we dan, toevallig, weer terug bij het onderwerp 'huwelijk' waarover in deze Nieuwsbrief al het nodige te lezen is. Als plaats van herkomst denkt de heer Schuman mogelijk aan Tunis. Het blijft natuurlijk een raadsel hoe die documenten in Sluis terecht zijn gekomen, maar een deeltje van de puzzel is opgelost.

Achter de schermen

Wie 'horen' er nog meer bij het Zeeuws Archief?

Wie zijn er eigenlijk allemaal betrokken bij het bestuur van het Zeeuws Archief? Mevrouw G.W. van Montfrans-Hartman is voorzitter, verder zijn de bestuursleden de heer J.J. Lilipaly, mevrouw dr. J.L. Kool-Blokland, mevrouw M. te Roller en mevrouw C. Boersma. De heer P.M. Bruinooge is penningmeester en de heer drs. R.L. Koops vervult de functie van secretaris.

De namen van de bestuursleden van de stichting Vrienden van het Zeeuws Archief zijn: professor dr. P.A. Henderikx (voorzitter), mevrouw W. 't Hooft, de heer mr. L.A.J. Janse de Jonge, de heer G.B. Schoenmakers, de heer drs. R.L. Koops (adviseur) en mevrouw I.V.E. Gramberg-Laan (secretaris/penningmeester).

Bijzondere sluitingsdata

- Maandag 1 april (Tweede Paasdag),
- maandag 29 april,
- dinsdag 30 april (Koninginnedag),
- donderdag 9 mei (Hemelvaartsdag),
- maandag 20 mei (Tweede Pinksterdag).

Geen eurocent te veel
Vanaf 1 januari 2002 worden de tarieven voor de diensten die het Zeeuws Archief verleent in euro's berekend. Om praktische redenen zijn de nieuwe bedragen naar beneden afgerond, zodat u bij ons geen eurocent te veel betaalt. De nieuwe tarievenlijst is beschikbaar.

In de studiezaal

Bezoekersaantallen Zeeuws Archief

Het Zeeuws Archief houdt het aantal bezoekers aan de studiezaal natuurlijk bij. Bent u nieuwsgierig hoeveel mensen daar nu maandelijks op bezoek komen? Op jaarbasis telt het Zeeuws Archief een slordige 10.000 bezoeken. Over de maand februari 2002 zijn 878 bezoeken gebracht

door 424 verschillende mensen. Daarvan waren er 124 voor het eerst in het Zeeuws Archief. Ter vergelijking: in februari 2001 waren dat 923 bezoeken door 420 personen. Welopen dus wat bezoekersaantallen betreft een beetje achter op vorig jaar. Het aantal aanvragen van archiefstukken is echter spec-

taculair gestegen: in februari 2002 zijn 1242 stukken aangevraagd, tegen 679 in dezelfde maand vorig jaar! In januari 2002 zagen we deze trend ook al: 840 bezoeken door 415 verschillende mensen, maar wel 1203 aanvragen.

Agenda

Tentoonstelling "Er zit muziek in geschiedenis! Zeeuwse muziekgeschiedenis 16e-20e eeuw" Zeeuws Archief, Hofplein 16, Middelburg. Van 25 maart tot 22 juni 2002, open van maandag tot en met zaterdag van 09.00 tot 17.00 uur. Toegang gratis.

Tentoonstelling "Scheurbuik een scheepsbeschuit. Leven aan boord van een VOC-schip" Zeeuws Archief, Hofplein 16, Middelburg. Van 28 juni 2002 tot 11 januari 2003.